LUTERA AKADĒMIJA

TH540 Misijas antropoloģija

Akadēmiskie kredītpunkti

6 ECTS jeb 150 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

Iepriekšējo studiju kursu prasības

TH500 Praktiskās teoloģijas pārskats

Apstiprinājums

Metodiskā komisija *(apstiprināts 2026. gada 19. februārī)*

Docētājs

Kristīna Ēce, PhD (kristina.ece@lut.edu.lv)

Saturs

Šis studiju kurss ir ievads kristīgās misijas biblisko, vēstures un luterāņu konfesionālo pamatu izpētē. Studenti pētīs nozīmīgus kontekstuālos un misijas jautājumus un to ietekmi uz šodienu. Studentiem būs iespēja pārdomāt savas evaņģelizācijas tikšanās un kultūras kontekstu, lai sludinātu evaņģēliju, kā arī pētīt Svēto Rakstu vietas misijas un evaņģelizācijas kontekstā. Pēc veiksmīgas pabeigšanas studenti attīsta labāku izpratni par Jēzus Kristus misijas mandātu no bibliskās, konfesionālās, teoloģiskās un vēsturiskās perspektīvas.

Mērķi

- Attīstīt studenta spējas misioloģijā.
- Attīstīt studenta spējas teoloģiju pielietot praktiski.

Sasniedzamie rezultāti

Zināšanas

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti zinās:

1. nosaukt kristīgās misijas pamatus Svētajos Rakstos;
2. norādīt galvenās kristīgās vēstures paradigmas un vēsturi;
3. izprast galvenos izaicinājumus mūsdienu misijā;
4. identificēt konfesionāli luteriskas misioloģijas unikālos aspektus un uzsvarus.

Prasmes

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti pratīs:

5. izskaidrot misijas un evaņģelizācijas centrālo nozīmi apustuliskajā kristīgajā ticībā;
6. noteikt dažādus kultūras elementus, kas palīdz un/vai kavē kristīgo liecību;
7. pielietot teoloģiskās zināšanas un izpratni misijas kontekstā.

Kompetences

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti spēs:

8. novērtēt misijas nepieciešamību vietējā kontekstā;
9. orientēties šodienas misijas teoloģiskajos izaicinājumos;
10. cienīt tās personas integritāti, kurai tiek liecināts.

Nodarbību plāns

Kontaktstundas ***aizņem 60 akadēmiskās stundas****, katra 45 min.*

Datums	***Nr.***	***Tēma***	***Gatavošanās nodarbībai***
Cet.19.feb. 17:30-21:00	1	Ievads studiju kursā, definīcijas, antropoloģija.	Studiju kursa apraksts.
Cet.26.feb. 17:30-21:00	2	Bibliskais pamats misijai: Vecā Derība	Kaiser, "Israel's Missionary Call," 10–16. Ieteicams: Wright, "Reading the Old Testament Missionally," 107–123.
Cet.5.mar. 17:30-21:00	3	Bibliskais pamats misijai: Jaunā Derība	Piper, "Discipling All The Peoples," 132–136. Glasser, "Paul and the Missionary Task," 149–153. Ieteicams: Wright, "Reading the New Testament Missionally," 175–193.
Cet.12.mar. 17:30-21:00	4	Kristīgā misija Baznīcas vēsturē	Raimers, "Skats pāri žogam – Draudzes vēsturiskie modeļi", 93-132. Ieteicams: Bosch, Ch. 5 "Paradigm Changes in Missiology," 181–189.
Cet.19.mar. 17:30-21:00	5	Kristīgā misija un Reformācija	Öberg, Ch. 1 "Luther Research and This Study," 1–13.
Cet.26.mar. 17:30-21:00	6	*Missio Dei: Trinitatis Dei* un *missio ecclesiae*	Raimers un Pandars, "Draudzes celšana – tas ir Dieva darbs", 156-169. Ieteicams: Bosch, "Biblical Models of Mission," 3–16.
		LIELDIENAS (LEKCIJA NENOTIEK)	
Cet.9.apr. 17:30-21:00	7	Ekumenisms, brāļu draudzes un luteriskā misija	Augstkalns, *Kas ir kristīgā ārmisija?,* 1–16. Rumba, "Kristīgās ārmisijas reliģiskais pamats", 73-81. Ieteicams: Ceipe, 2. nod. "Sagatavošana", 3. nod. "Sēkla" 19-41.
Cet.16.apr. 17:30-21:00	8	Iekšmija: evaņģelizācija un diakonija	Ēce, "Īss ieskats". Ante un Zeiferts, "Sieviešu kalpošana Kurzemē un Vidzemē", 53-78.
Cet.23.apr. 17:30-21:00	9	Vārds un Sakraments misijā un evaņģelizācijā	Kolbs, 4. nod. "Kristus Miesa – Baznīca", 188-218.
Cet.23.apr.		**ESEJA jāiesniedz Canvas līdz 24:00**	

Cet.30.apr. 17:30-21:00	10	Latvijas misijas vēsture	Ēce, "Anna Irbe" vai Ēce, "Leipcigas un Lībencellas misijas".
Cet.7.mai. 17:30-21:00	11	Luteriskā Baznīca kā tautas Baznīca – bīskaps Irbe un misija	Ēce, "LELB Ārmisijas veidošana un veicināšana", 44-57. Ieteicams: Kjode, "Folk Church Challenges to Lutheran Ecclesiology," 116–124.
DEBESBRAUKŠANAS DIENA (LEKCIJA NENOTIEK)			
Cet.21.mai. 17:30-21:00	12	Misija un evaņģelizācija postkristīgā kultūrā	Headington, "Evangelism," 171–194. Ieteicams: Paas, Ch. 7 "The Priestly Church," 208–231.
Cet.28.mai. 17:30-21:00	13	Kontekstuālā misija un evaņģelizācija: praktiska pieeja	Ēce, "The Night of Churches." Kuks, "Mīlestība, pieņemšana un piedošana", 9-25.
Cet.28.mai.		**PROJEKTS jāiesniedz Canvas līdz 24:00**	
Cet.4.jūn. 17:30-21:00	14	Kontekstuālā misija un evaņģelizācija: digitālā pasaule	Ēce, "Use of Digital Tools", 59–70.
Cet.11.jūn. 17:30-21:00	15	Kontekstuālā misija un evaņģelizācija: vietējā pieeja.	Praktiskā nodarbība kādā no draudzēm.
Cet.18.jūn.		**EKSĀMENS**	

Vērtēšana

*Vērtēšana **aizņem 60 akadēmiskās stundas**, katra 45 min.*

APMEKLĒJUMS (20% no gala vērtējuma)

- ***Apraksts:*** studentam ir jāpiedalās lekcijās, jāizlasa uz nodarbību uzdotais materiāls un jāspēj aktīvi piedalīties diskusijā par materiālu. **Ja nav iespējas piedalīties lekcijā**, tad ir jāiesniedz 200-250 vārdu recenzija par materiālu, norādot:
  1. kas ir raksta galvenā tēma/doma;
  2. kas ir pozitīvais;
  3. kas ir galvenie atklājumi/secinājumi;
  4. kas/vai ir pietrūcis;
  5. vai raksts atklāj ko jaunu/nezināmu, vai arī apstiprina jau esošās zināšanas?
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1., 2., 3., 4.
- ***Patstāvīgā darba plāns:*** 12 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

ESEJA (20% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** jāiesniedz Canvas līdz 24:00 **23. aprīlī.**
- ***Apraksts:*** studentiem ir jāuzraksta 750 vārdu (+/- 10%) ESEJA par tēmu "Pārdomas par evaņģelizāciju". Studentiem ir jāpārdomā viena iespēja, kas viņiem ir bijusi dalīties kristīgajā ticībā. Šī uzdevuma ietvaros studentiem ir jālieto arī mācību materiāli. Esejai jāatbilst LA "Studiju pētniecisko darbu izstrādes noteikumiem". Studentiem jāpārdomā:
  1. kas notika;
  2. kas gāja labi;
  3. kas neizdevās;
  4. vai bija kādi punkti, kuros students jutās iestrēdzis?
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 6., 7., 8., 10.
- ***Patstāvīgais darbs:*** 12 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

PROJEKTS (40% no vērtējuma)

- ***Termiņš:*** jāiesniedz Canvas līdz 24:00 **24. maijā.**
- ***Apraksts:*** studentiem ir jāsagatavo 1500 vārdu (+/- 10%) KATEHĒZES NODARBĪBA, par vienu no tēmām, kas minētas LELB dokumentā "Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas vienotas pamatprasības kristībai, iesvētībai un laulībai". Nodarbības iespējamā struktūra:
  1. ievads un noskaņošanās tēmai;
  2. tēmas aktualizēšana – parādīt, kāpēc šī tēma ir svarīga konfirmandu dzīvē;
  3. pati katehēze, izmantojot Sv. Rakstus, Baznīcas mācību (piem., Vienprātības grāmata), cilvēka pieredzi;
  4. iespējamie jautājumi grupas diskusijai, lai pārvērstu informāciju par personīgu izpratni;
  5. noslēguma kopsavilkums un dzīves dimensija: savienot ticību ar ikdienu.

  Šī uzdevuma ietvaros studentiem jāizmanto obligātā literatūra un lekciju materiāli. Jāievēro Lutera Akadēmijas "Studiju pētniecisko darbu izstrādes noteikumi".
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1., 3.-9.
- ***Patstāvīgais darbs:*** 24 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

EKSĀMENS (20% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** **18. jūnijs.**
- ***Apraksts:*** Studenti klasē raksta noslēguma rakstu darbu par pasniedzēja dotajiem jautājumiem. Visi EKSĀMENA jautājumi ir balstīti lekcijas apgūtajā materiālā.
  Sasniedzamie rezultāti: 1.-9.
- ***Patstāvīgais darbs****:* 12 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

Literatūra

Obligātā literatūra ***aizņem 30 akadēmiskās stundas****, katra 45 min.*

Obligātā literatūra

Ante, Kristīne un Mārcis Zeiferts. "Sieviešu kalpošana Kurzemes un Vidzemes evaņģēliski luteriskajās draudzēs 19. gadsimtā – 20. gadsimta sākumā." Iekš *Sievietes reformācijas ceļā*, 53-78. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2018.

Augstkalns, Vilis. *Kas ir kristīgā ārmisija?* Rīga: Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvalde, 1939.

Ēce, Kristīna. "Let's Admit It, Digital Church is the New Normal: Use of Digital Tools in a Small Town Church". *ACTA MISSIOLOGIAE*, nr. 10 (2022): 59–70.

———. "Anna Irbe un misijas darbs Karunagarapuri." *Ceļš* 71 (2020): 37–47. https://doi.org/10.22364/cl.71.03.

———. "Īss ieskats Kurzemes un Vidzemes luterāņu konsistoriju ārmisijas domas attīstībā un Leipcigas misijas atbalstā." *Ceļš* 72 (2021): 27–39. https://doi.org/10.22364/cl.72.02

———. "Leipcigas un Lībencellas misijas: Hildegardes Procelas un Lilijas Otīlijas Grīviņas kalpošana." *Ceļš* 73 (2022): 24–42. https://doi.org/doi.org/10.22364/cl.73.02.

———. 3. nod. "LELB Ārmisijas nozares veidošanās un veicināšana". Iekš *Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas bīskapa Kārļa Irbes izpratne par ārmisiju un šīs izpratnes*

ietekme uz ārmisijas nozares veidošanu baznīcā", 44-57. Maģistra darbs. Latvijas Universitāte, 2021.

Glasser, Arthur F. "The Apostle Paul and the Missionary Task." In Ralph. D. Winter, and Steven C. Howthorne, eds, *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader*, 149–153. 2009.

Headington, Carrie Boren. „Evangelism in a Pluralistic Society: The Newbigin Vision." In Schott W. Sungquist, and Amos Young, eds, *The Gospel and Pluralism Today: Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century*, 171–194. InterVarsity Press, 2015.

Kaiser, Walter C. "Israel's Missionary Call." In Ralph. D. Winter, and Steven C. Howthorne, eds, *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader,* 10–16. 2009.

Kolbs, Roberts. 4. nod. "Kristus Miesa – Baznīca". Iekš *Labā Vēsts šodien*, 188-218. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2000.

Kuks, Džerijs un Stenlijs Boldvins. *Milestība, pieņemšana un piedošana: kā draudzei būt patiesam Dieva spēkam pasaulē*. Rīga: Atradums, 2006.

Latvijas Evaņģēliski luteriskā Baznīca. *Latvijas Evaņģēliski luteriskās Baznīcas vienotās pamatprasības kristībai, iesvētībai un laulībai*. Pieņemtas LELB 20. Sinodē 2001. gada 12. jūnijā.

Öberg, Ingemar, and Dean Apel. Ch. 1. "Luther Research and the Approach of This Study." In *Luther and World Mission: A Historical and Systematic Study with Special Reference to Luther's Bible Exposition*, 1–13. St. Louis: Concordia Publishing House, 2007.

Piper, John. "Discipling All The Peoples." In Ralph. D. Winter, and Steven C. Howthorne, eds, *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader,* 132–136. 2009.

Raimers, Johanness, un Dainis Pandars. *Draudze - svētība pasaulei: Sociāli nozīmīgas draudzes celšanas teoloģiskie pamati.* Parakletos, 2025.

Rumba, Edgars. "Kristīgās ārmisijas reliģiskais pamats". Iekš *Viņpus aizspriedumiem, noliegumiem un ilūzijām,*73-81. Klints, 1994.

Papildliteratūra

Bosch, David Jacobus. "Reflection son Biblical Models of Mission." In Robert L. Gallagher and Paul Hertig Maryknoll, eds, *Landmark Essays in Mission nd World Christianity*, 3–16. NY: Orbis Books, 2009.

———. *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*. Sixteenth printing, August 2011. Maryknoll, NY: Orbis Books, 1991. (tiks norādītas atsevišķas nodaļas)

Ceipe, Gundars. *Dieva tautas dzimšana. Latvieši.* Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2014.

Ece, Kristina. "The Legacy of Hildegard Prozell." *International Bulletin of Missionary Research* 47, no. 4 (October 2023): 573–82. https://doi.org/10.1177/23969393231181896.

Kjode, Rolf. "Challenges to a Lutheran Ecclesiology in the Folk Churches." *Theophilos* vol. 9:1, (2017), 116–124.

Neikens, Juris. *Ceļabiedrs jeb svētas pārdomas katrai dienai visam gadam*. Rīga: Jāņa baznīcas grāmatu apgādība, 1873.

Newbigin, Lesslie. *Foolishness to the Greeks: The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1986.

———. *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids, MI: William. B. Eerdmans Publishing, 1989.

Niebauer, Michael. *Virtuous Persuasion: A Theology of Christian Mission*. Studies in Historical and Systematic Theology. Bellingham, WA: Lexham Academic, 2022. (tiks norādītas atsevišķas nodaļas)

Paas, Stefan. *Pilgrims and Priests: Christian Mission in a Post-Christian Society*. SCM Press, 2019. (tiks norādītas atsevišķas nodaļas)

Rubenis, Ilmārs. *Misionārs Roberts Feldmanis*. Rīga, Latvija: Luterisma mantojuma fonds, 2007.

Schulz, Klaus Detlev. "LCMS Mission: A Paradigm of Its Own." *Journal of Lutheran Mission*, Vol 1, no. 1 (March 2014): 46–55.

———. "Reaching Out to the Inner City: Opportunities and Challenges for Mission Here at Home." *Journal of Lutheran Mission*, Vol. 4, no. 1 (March 2017): 38–47.

———. *Mission from the Cross*. Concordia Publishing House, 2009.

Vienprātības grāmata.

Wright, Christopher J. H. "Reading the Old Testament Missionally." In Michael W. Goheen, ed., *Reading the Bible Missionally*, 107–123. 2016.

Wright, N. T. "Reading the New Testament Missionally." In In Michael W. Goheen, ed., *Reading the Bible Missionally*, 175–193. 2016.